

Katedra kulturních a náboženských studií

Autor práce: **Eliška Soukupová**

Název práce: **Setkání a jeho role v transkulturním dialogu**

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Diplomová práce Elišky Soukupové zkoumá možnosti dialogu mezi egyptskými pracovníky, dlouhodobými rezidenty a turisty v resortu El-Gouna (Egypt). Autorka si vybrala za cíl svého výzkumu turistický resort ve vzdáleném Egyptě, protože právě zde se odehrávají každodenní styky s jinakostí – tím je myšlen pomyslný dialog mezi evropskými (a jinými) turisty/rezidenty a Egyptany, přičemž tento vztah je zatížený orientalismem – a autorka se ptá, za jakých okolností může docházet ke vzájemnému setkání, pochopení a toleranci právě v takovém prostředí, které nejenže vyniká personální jinakostí, ale také nemusí vynikat každodenní interakcí.

Eliška Soukupová ve své teoretické části vychází z autorů zabývajících se dialogem, postavením vztahu „já a ty“, dialogickým personalismem a také transkulturalitou a uvádí autory jako je Martin Buber, ale také Jan Hojda, František Burda nebo Karel Vrána. Autorka analyzuje, do jaké míry mohou být tyto přístupy spojovány se snahou o dialog. Dochází k závěru, že uvedení autoři vnáší do svých prací křesťanské principy a to vnímá jako problematické, protože taková pojetí nemohou být ze své podstaty univerzální, ale nabízí spíše partikulární zakotvení v evropském prostředí. Jak autorka následně uvádí, každá kultura nemůže být otevřena křesťanství a jeho pojetím vztahu, důstojnosti a dialogu a právě Islám, který je v Egyptě přítomen, je v zásadě oním náboženstvím, které se může zříct snahy o univerzální pojetí důstojnosti a dialogu založeného na křesťanství.

Autorka se tak snaží redefinovat možnost dialogu a to na základě sociálně stratifikované společnosti v Egyptě. Neodmítá možnost lidské důstojnosti a vztahu, ale ten vidí spíše v tom, že nevychází ze sdílené kultury, jakou by mohlo být i křesťanství, ale spíše ze zájmu o poznání, který je výzvou každému jedinci, a nejde tedy nutně o dialog napříč kulturami, ale o dialog personální, na úrovni osobnosti jedince, kdy kultura nemusí být nutně inherentně vlastní dialogu, ale může být překročitelná odkazem na zdůraznění personalismu. S tím souvisí také odkaz na kulturní relativismus, který by měl podle autorky souviset spíše s osobou než s kulturou. Právě lidská osoba je totiž tou instancí, která si při dialogu zaslouhuje pozornost a při dialogu je nutné vykročení nikoliv z kultury, ale ze svého vlastního ega, čímž

se také může se zájmem inspirovat v jinakosti. Proto tak i dialog nemusí být napříč kulturami, ale i uvnitř jedné společnosti a napříč lidmi.

Práci autorky lze hodnotit jako podnětnou. Z pozice vedoucího práce lze uvést, že problematická byla zejména gramatická a stylistická část práce. Celkově lze však upozornit, že formativní myšlenkové pochody a ideje autorky byly tvůrčí a inovativní, ale přenesení myšlenek do textové podoby již bylo problematické. Jako vedoucí práce můžu také doplnit, že jsem nad touto diplomovou prací strávil více času než nad jinými kvalifikačními pracemi. Na závěr bych autorce **doporučil odpovědět na otázku, zda – pokud přijmeme logiku, že je vhodnější odkazovat na vlastní individuální pozicionalitu v případě dialogu – nedochází k vyprázdňení pojmu kultura jako identifikačního prvku důležitého pro společenské zakotvení jedince? Nestává se pak jedinec pouhou skořápkou bez jakékoliv vnitřní podstaty, pokud bychom pojem kultura takto marginalizovali?**

Mgr. Luděk Jírka, Ph.D.

V Praze dne 28.12. 2022